

# Mafuriko - hatari za wanyama na wadudu

Habari juu ya jinsi ya kukabiliana na wanyama na wadudu baada ya mafuriko

Swahili | Kiswahili

## OFFICIAL

Unaporejea kwenye eneo lililoathiriwa na mafuriko, wanyama wa porini, wakiwemo panya, nyoka au buibui, wanaweza kuwa wamenaswa nyumbani kwako, banda au bustani yako.

### Kushughulika na nyoka

- Ukiwa nje ya nyumba:
  - ✓ vaa buti imara, glavu na suruali ndefu ili kulinda miguu yako
  - ✓ uwe makini zaidi kuhusu mikono na miguu yako wakati wa kusafisha baada ya mafuriko
  - ✓ ukiona nyoka, rudi nyuma na uiruhusu iende kwenye njia yake - usiiguse
  - ✓ uwe makini na nyoka wanaoagelea ndani ya maji
  - ✓ unapaswa kuondoa taka linalozunguka nyumba yako kwa sababu linaweza kuvutia nyoka, buibui, na panya.
- Ikiwa unapata nyoka ndani ya nyumba yako, usiogope, rudi nyuma polepole kutoka kwake na uiruhusu kuendelea kwenye njia yake. Usiiguse Piga simu kwa Idara ya Mazingira, Ardhi, Maji na Mipango kwa nambari 136 186 ili kupata orodha ya wakamata nyoka katika eneo lako.
- Ikiwa unaumwa na nyoka:
  - ✓ usioshe ngozi karibu na sehemu uliyumwa
  - ✓ tulia na pata usaidizi wa haraka wa matibabu kwa kupiga simu 000
  - ✓ lala chini au keti na kuumwa chini ya kiwango cha moyo wako
  - ✓ funika eneo hilo kwa nguo safi na kavu. Ikiwa inapatikana, weka bandeji kwa uimara karibu na eneo ambalo kuumwa kulitokea pia inapendekezwa
  - ✓ kumbuka wakati wa kuumwa na wakati bandaji iliwekwa
  - ✓ usifunge kamba au bandeji ya kukataza damu isitembeye katika mishipa, kata sehemu iliyumwa ili kutoa sumu au jaribu kunyonya sumu kutoka kwenye jeraha.

### Kushughulika na buibui

- Ikiwa unaumwa na buibui:
  - ✓ osha eneo hilo na tumia vifurushi vya barafu kusaidia kupunguza maumivu
  - ✓ usitumie kushinikiza
  - ✓ tafuta usaidizi wa kimatibabu mara moja ikiwa uliumwa na buibui wekundu au dalili zako zikizidi kuwa mbaya.

### Kukabiliana na panya na wadudu

- Wanyama kama vile panya pori na panya hubeba magonjwa. Unapaswa kuondoa chakula na vitu vingine ambavyo vinaweza kutoa makazi kwa panya.

- Ondoa takataka na weka kifuniko kwenye pipa la takataka. Weka mitego ya panya katika maeneo makavu ikiwa inahitajika.
- Kaa mbali na maji yaliyotuma kwani mbu huzaliana humo. Funika mwili wako kadri uwezavyo na tumia dawa ya kufukuza mbu.
- Nzi hubeba magonjwa. Safisha taka za chakula mara moja kwani ni mazalia ya nzi.
- Iwapo utaumwa au kujeruhiwa na mnyama au kuumwa na wadudu pata ushauri kutoka kwa daktari wako au piga simu NURSE-ON-CALL saa 24 kwa siku, siku 7 kwa wiki kwa 1300 60 60 24.

Ili kupokea chapisho hili katika muundo unaofikiwa, tuma barua pepe  
[pph.communications@health.vic.gov.au](mailto:pph.communications@health.vic.gov.au)

